

Llach i Raimon, Raimon i Llach

Una coincidència va fer que el passat dia 30 de març, dissabte a la nit, actuaren en dues ciutats de la mateixa comarca i a la mateixa hora Raimon i Llach. Llach i Raimon obligaren els seguidors de la cançó a triar entre l'un o l'altre.

En una gira organitzada per la Conselleria de Cultura de la Generalitat valenciana, Raimon actuà aquella nit al Teatre Capítol de la Vall de Tavernes, comarca de la Safor. El dia abans ho havia fet al seu poble, a Xàtiva.

Lluís Llach oferí el seu recital al cinema Savoy d'Oliva, també comarca de la Safor. Organitzava l'acte la Unitat del Poble Valencià (UPV). El dia abans havia actuat al cinema Lido, a Sueca.

Em pense que no són casuals les característiques d'un recital i l'altre. Com no són casuals les evolucions artístiques dels dos cantants ni el plantejament que fa cada un del seu treball. Conec persones capaces de barallar-se en favor de l'un o de l'altre. I no hi juguen sols qüestions estètiques. Amb el temps, aquells mites de la cançó, els testimonis d'aquell temps abrandat, han anat matisant les pròpies posicions i fabricant-se un present a la mida.

I segueixen omplint sales i locals. Aquesta n'és, pot-

ser, la característica més important, i definitiva. Al cap i a la fi, són ben vius. Raimon ha tractat, amb intel·ligència, de traure's de damunt la imatge de militància política. Per això ha evolucionat cap a una música més mesurada, continguda i rica, amb temes de tipus quotidià i altres directament poètics —una línia, aquesta, que sempre ha practicat—. Llach, d'altra banda, ha aprofundit en la seua faceta musical, en la cançó intimista, de tema amorós, i en les composicions corals amb referències cíviques i col·lectives.

És evident que la trajectòria que Llach ha triat és més radical, ideològicament més compromesa. I

Referències cíviques i col·lectives, i intimisme

Xavier Peiró

més difícil. No fa més que uns mesos, una carta oberta que envià al president del govern espanyol —amb el veto de televisió i diverses crítiques polítiques com a tema central— aixecà una polseguera polèmica. No ha deixat tampoc Raimon de resultar incòmode, per molt més mati-

sada que siga ara la seua imatge. Recordem, com a exemple, la polèmica que alçà el programa que TVE li va dedicar, amb guió de Vázquez Montalbán, ara fa quasi un any. La diferència, ¡important!, rau en el fet que l'un ha pogut veure el seu programa i l'altre no pot ser digerit encara per la televisió de Calvino.

Finalment, és difícil vèncer la temptació de parlar dels crítics «modernets» i «perifèrics» que articulen el cor de les desqualificacions estètiques cada vegada que Llach o Raimon, Raimon o Llach, apareixen per la nostra terra. «¡Insofrible!», «passat», «antic»... i tota una tirallonga de mesurades qualificacions despectives ixen dels seus cervells, que a penes uns dies abans han estat capaços d'elogiar el peremptori èxit d'alguna *movida*, la *glamour* d'una *vedette* resuscitada o el més precari dels muntatges del *kitsch* actual.

Una música més mesurada, continguda i rica

/Carles Francesc